

PK VIII TK 14.2017

(P 5/17)

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
wpl. dnia	08. 03. 2017
L.dz.	L.zał.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z pytaniem prawnym Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, czy przepis 125 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. nr 90, poz. 557 ze zm.) jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej oraz z „art. 1 Protokołu dodatkowego podpisanego w Paryżu w dniu 20 marca 1952 r. do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 r.”.

- na podstawie art. 42 pkt 7 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

UZASADNIENIE

W niniejszej sprawie pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie (dalej: Sąd pytający albo Sąd Rejonowy) zostało skierowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego.

Do Sądu Rejonowego zostało skierowane powództwo R. D. przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Dyrektora Aresztu Śledczego W o zapłatę kwoty zł.

Powód przebywał w Areszcie Śledczym W jako osoba pozbawiona wolności w okresie od kwietnia 2012 r. do kwietnia 2016 r. W dniu marca 2013 r. R. D. został skierowany do pracy wykonywanej za wynagrodzeniem. Zgodnie z art. 125 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.; dalej: k.k.w.), od kwoty wynagrodzenia za pracę przysługującego R. D. miesięcznie potrącano 10% na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (dalej: Fundusz Pomocy), o którym mowa w art. 43 tej ustawy, a także 25% na cele Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy (dalej: Fundusz Aktywizacji), utworzonego na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1116 ze zm.; dalej: ustawa o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności). W ocenie powoda, w następstwie dokonanych potrąceń, wypłacane mu miesięczne wynagrodzenie nie osiągało w rzeczywistości kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, gwarantowanego w art. 123 § 2 k.k.w. W związku z tym, w skierowanym do Sądu Rejonowego pozwie R. D. domaga się zapłaty kwoty odpowiadającej różnicy pomiędzy wysokością wynagrodzenia za okres wykonywania pracy, określoną przy zastosowaniu kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r., poz. 2008 ze zm.; dalej: ustawa o minimalnym wynagrodzeniu), a wynagrodzeniem faktycznie wypłaconym.

Sąd pytający, rozpoznając powództwo R. D., powziął wątpliwość co do zgodności przepisu art. 125 § 1 k.k.w. z art. 64 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.; dalej: Protokół nr 1 do Konwencji) i skierował w tej sprawie pytanie prawne do Trybunału Konstytucyjnego.

W uzasadnieniu pytania prawnego Sąd Rejonowy podniósł m.in., że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 23 lutego 2010 r. o sygn. P 20/09 *zwrócił uwagę na konieczność ochrony wynagrodzenia osób pozbawionych wolności przynajmniej w zakresie minimalnego wynagrodzenia za pracę* (uzasadnienie pytania prawnego, str. 1). Sąd pytający wskazał, iż w wyroku tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że *istotne znaczenie, w kontekście wynagrodzeń należnych osadzonym, mają również międzynarodowe standardy dotyczące traktowania więźniów – w szczególności Europejskie Reguły Więzienne przyjęte w 2006 r. przez Komitet Rady Ministrów Rady Europy (zob. rekomendacja Rec (2006)2 Komitetu Ministrów do państw członkowskich w sprawie Europejskich Reguł Więziennych) oraz Wzorcowe Reguły Minimalne Postępowania z Więźniami przyjęte w 1955 r. przez I Kongres Narodów Zjednoczonych w sprawie zapobiegania przestępczości i postępowania ze sprawcami przestępstw i zaaprobowane przez Radę Gospodarczą i Społeczną (zob. rezolucja 663C (XXIV) z dnia 31 lipca 1957 r. oraz 2076 (LXII) z 13 maja 1977 r. (...)). W świetle Wzorcowych Reguł Minimalnych ONZ więźniowie otrzymują za swoją pracę sprawiedliwe wynagrodzenie (reg. 76.1). Więźniowie uprawnieni są do wydawania co najmniej części swoich zarobków na zakup dozwolonych artykułów użytku osobistego oraz do wysyłania części tych zarobków własnej rodzinie (reg. 76.2). Część zarobków powinna być oszczędzana przez administrację więzienną, w celu stworzenia funduszu wręczanego więźniowi w chwili jego zwolnienia (reg. 76.3)* [uzasadnienie pytania prawnego, str. 3]. Sąd pytający przytoczył też fragment uzasadnienia omawianego wyroku,

w którym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w *myśl Europejskich Reguł Więziennych praca w zakładach karnych powinna być uważana za element pozytywny systemu więziennictwa i w żadnym przypadku nie powinna być nakładana jako kara (reg. 26.1). W każdym wypadku praca więźniów powinna być sprawiedliwie wynagradzana (reg. 26.10). Więźniowie powinni mieć możliwość przeznaczenia przynajmniej części swojego wynagrodzenia na zakup przedmiotów osobistego użytku oraz wysyłania części zarobków rodzinie (reg. 26.11). Więźniowie mogą być zachęceni do oszczędzania części wynagrodzenia i powinni mieć możliwość odzyskania tej części po zwolnieniu z więzienia lub przeznaczenia jej na inne dozwolone cele (reg. 26.12)* [uzasadnienie pytania prawnego, str. 3, 4). Sąd pytający przetoczył następnie treść przepisu art. 1 ust. 2 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, zgodnie z którym zatrudnianie osób pozbawionych wolności powinno mieć na celu przede wszystkim pozytywne oddziaływanie na ich postawy, a osiągnięcie zysku powinno być podporządkowane resocjalizacji.

W ocenie Sądu pytającego, przepis art. 125 § 1 k.k.w., pozbawiając skazanego znacznej części należnego mu wynagrodzenia (ponad 1/3), pozostaje w *jawnej sprzeczności z przedstawionymi (...) normami prawa krajowego i międzynarodowego* (uzasadnienie pytania prawnego, str. 4).

Sąd Rejonowy wskazał, że 10% wynagrodzenia osadzonego *potrąca się* na Fundusz Pomocy. Zgodnie zaś z art. 43 § 8 k.k.w., środki zgromadzone na tym funduszu, pochodzące także z innych źródeł, są przeznaczane na: pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, zwłaszcza pomoc medyczną, psychologiczną, rehabilitacyjną, prawną oraz materialną, udzielaną przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje; pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, udzielaną przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną; pomoc prawną

i psychologiczną świadkom i osobom im najbliższym; pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin udzielaną przez stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, których celem działania jest realizacja zadań określonych w rozdziale VII k.k.w., jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania; działalność podejmowaną lub powierzoną przez dysponenta Funduszu, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz pomocy postpenitencjarnej. Sąd pytający zwrócił ponadto uwagę, że 25% wynagrodzenia skazanego przeznaczają się na cele Funduszu Aktywizacji. Zgodnie zaś z art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, środki Funduszu Aktywizacji (pochodzące również z innych źródeł niż zarobki skazanych) przeznaczają się na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności.

Według Sądu pytającego, przepis art. 125 § 1 k.k.w. ogranicza prawo własności skazanych, tj. prawo do otrzymania i dysponowania wypracowanym i należnym im wynagrodzeniem. Potrącenie ponad 1/3 części wynagrodzenia skazanego na fundusze celowe zniechęca skazanych do podjęcia pracy, deprecjonuje pracę jako formę resocjalizacji oraz, poprzez naruszenie istoty prawa własności, *stwarza wrażenie* nierównego traktowania skazanych i osób pracujących w warunkach wolnościowych. Sąd pytający podkreślił przy tym, że fundusze celowe, które zasilane są z wynagrodzeń skazanych, mają również inne źródła dochodów. Zdaniem Sądu pytającego, *stąd należy wysnuć uprawniony wniosek*, że interes publiczny nie wymaga pozbawiania pracujących więźniów znacznej części ich wynagrodzenia, aby fundusze te mogły funkcjonować. Sąd podniósł, iż *źródłem poczucia niesprawiedliwości skazanych jest fakt*, że z wypracowanego przez nich wynagrodzenia potrącają kwoty, które służą również więźniom, którzy nie chcą pracować. *Pozbawianie przez Państwo skazanego własności po to, aby z wypracowanych przez niego pieniędzy udzielić*

pomocy osobom, które nie biorą udziału w powstawaniu majątku funduszu, jest nie do pogodzenia z normami prawnymi stanowiącymi wzorzec kontroli (uzasadnienie pytania prawnego, str. 7 i 8). Sąd pytający stwierdził ponadto, że kwestionowana regulacja nie przechodzi pozytywnie testu proporcjonalności ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności. Nie znajduje bowiem uzasadnienia w potrzebie ochrony innej wartości konstytucyjnej, spośród wymienionych w art. 31 ust. 3 Konstytucji, nie jest ona konieczna dla wartości konstytucyjnych, które ma chronić, a efekty tej regulacji są nieproporcjonalne do ciężarów nakładanych przez nią na jednostki (skazanych) [uzasadnienie pytania prawnego, str. 6].

Przepis art. 125 § 1 k.k.w. stanowi:

Art.125. § 1. Z przysługującego skazanemu wynagrodzenia za pracę potrąca się 10% na cele Funduszu określone w art. 43 oraz 25% na cele Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy, utworzonego na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 123, poz. 777, z późn. zm.).

Cytowane brzmienie zostało nadane temu przepisowi ustawą z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 39, poz. 202), która weszła w życie z dniem 8 marca 2011 r.

Fundusz Pomocy, o którym mowa w art. 125 § 1 k.k.w., został utworzony na podstawie art. 43 § 1 tej ustawy. Jest to państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

Zgodnie z art. 43 § 7 k.k.w., przychodami Funduszu Pomocy są środki pieniężne pochodzące z:

- 1) orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych,
- 2) potrąceń w wysokości 10% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych w formach określonych w art. 121 § 2, tj. na podstawie

skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej;

- 3) wykonania kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 143 § 1 pkt 7,
- 4) spadków, zapisów i darowizn,
- 5) dotacji, zbiórek i innych źródeł.

W art. 43 § 8 k.k.w. wymienione zostały enumeratywnie cele, na które mogą być przeznaczone środki Funduszu Pomocy.

Stosownie do tego przepisu, środki finansowe Funduszu Pomocy są przeznaczane na:

1) pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, zwłaszcza pomoc medyczną, psychologiczną, rehabilitacyjną, prawną oraz materialną, udzielaną przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje;

2) pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, udzielaną przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną;

2a) pomoc prawną i psychologiczną świadkom i osobom im najbliższym;

3) pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin udzielaną przez: stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, których celem działania jest realizacja zadań w postaci uczestnictwa społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń i pomoc w społecznej readaptacji skazanych; kościoły i inne związki wyznaniowe; osoby godne zaufania;

4) działalność podejmowaną lub powierzoną przez Ministra Sprawiedliwości jako dysponenta Funduszu Pomocy, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz pomocy postpenitencjarnej, w szczególności na:

a) promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących poprawie sytuacji osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz skutecznej readaptacji skazanych,

b) podejmowanie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i informacyjnym,

c) pokrywanie kosztów związanych z organizowaniem i prowadzeniem szkoleń,

d) podejmowanie, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz osób skazanych.

Fundusz Aktywizacji jest państwowym funduszem celowym, utworzonym na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności.

Środki z tego funduszu przeznaczone są na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, a w szczególności na:

- tworzenie nowych oraz ochronę istniejących miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności;

- tworzenie w zakładach karnych infrastruktury niezbędnej dla działań resocjalizacyjnych;

- modernizację przywieziennych zakładów pracy i ich produkcji;

- organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności;

- organizowanie szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej i umiejętności poszukiwania pracy (art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, *z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności przedsiębiorcy zatrudniający te osoby otrzymują ze środków Funduszu Aktywizacji ryczałt w wysokości 20% wartości wynagrodzeń przysługujących zatrudnionym osobom pozbawionym wolności; wypłata ryczałtu następuje na*

wniosek tych przedsiębiorców. Stosownie do art. 8 ust. 3 tej ustawy, ze środków Funduszu Aktywizacji mogą być także przyznawane pożyczki bądź dotacje podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności.

Fundusz Aktywizacji ma być instrumentem dostarczającym zachęt dla przedsiębiorców, którzy zatrudniają skazanych lub zdecydują się w przyszłości na zaoferowanie im pracy (*vide* – K. Postulski, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz.*, 2016 r., komentarz do art. 125 kodeksu karnego wykonawczego, LEX/el).

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z art. 125 § 1 k.k.w., dopuszczalne jest więc potrącenie z wynagrodzenia przysługującego skazanemu za pracę 10% na rzecz Funduszu Pomocy oraz 25 % na cele Funduszu Aktywizacji. Z wynagrodzenia przysługującego skazanemu potrąca się także należności w postaci zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (*vide* – K. Postulski, *op. cit.*, komentarz do art. 125 kodeksu karnego wykonawczego, LEX/el).

Zgodnie z art. 123 § 2 k.k.w., *wynagrodzenie przysługujące skazanemu* zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustala się w sposób zapewniający osiągnięcie kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, jeżeli przepracował on pełny miesięczny wymiar czasu pracy lub wykonał pełną miesięczną normę pracy. W wypadku przepracowania niepełnej miesięcznej normy czasu pracy lub niewykonania pełnej miesięcznej normy pracy wynagrodzenie wypłaca się proporcjonalnie do ilości czasu pracy lub wykonanej normy pracy. W razie zatrudnienia skazanego w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin zatrudnienia, biorąc za podstawę kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Wynagrodzenie przysługujące skazanemu to kwota odpowiadająca wynagrodzeniu za pracę przed dokonaniem z niego potrąceń składek na ubezpieczenie społeczne oraz kwoty na Fundusz Pomocy i Fundusz Aktywizacji.

W myśl art. 242 § 15 k.k.w., przez pojęcie *wynagrodzenia przypadającego skazanemu* rozumie się kwotę, pozostałą po dokonaniu potrąceń z wynagrodzenia przysługującego skazanemu składek na ubezpieczenie społeczne oraz środków na Fundusz Pomocy i Fundusz Aktywizacji, stanowiącą podstawę do naliczenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Po odliczeniu od tak określonego wynagrodzenia zaliczki pobranej na podatek dochodowy od osób fizycznych pozostaje kwota wynagrodzenia należnego faktycznie (netto) skazanemu (*vide* – K. Postulski, *op. cit.*). Zgodnie z art. 125 § 2 k.k.w., z tak określonej kwoty wynagrodzenia za pracę skazanego *wolne jest w każdym czasie od egzekucji 60 %*.

W świetle regulacji k.k.w., ustawodawca rozróżnił zatem pojęcia *wynagrodzenie przypadające skazanemu* oraz *wynagrodzenie przysługujące skazanemu*.

Ustawowa gwarancja, o której mowa w art. 123 § 2 k.k.w., dotycząca zapewnienia skazanemu kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, odnosi się do *wynagrodzenia przysługującego skazanemu*, a nie *wynagrodzenia przypadającego skazanemu* w rozumieniu art. 242 § 15 k.k.w.

W pytaniu prawnym jako wzorce kontroli zostały wskazane przepisy art. 64 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 Konstytucji, *każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia*.

Przepis ten wyraża przede wszystkim konstytucyjne prawo podmiotowe jednostki do ochrony przysługującego mu prawa własności, będącego podstawą prawa podmiotowego obejmującego wolność nabywania mienia, jego zachowania i dysponowania nim. Nakłada na ustawodawcę obowiązek kształtowania poszczególnych praw podmiotowych o charakterze ekonomicznym

w taki sposób, aby zapewnić możliwość czynienia z nich użytku. Z art. 64 ust. 1 Konstytucji wynikają obowiązki ustawodawcy: pozytywny, tj. ustanowienia procedur ochrony praw majątkowych, oraz negatywny, tj. powstrzymywania się od stanowienia regulacji, które owe prawa mogłyby pozbawiać ochrony prawnej lub ją ograniczać. Ochrona zapewniana majątkowym prawom podmiotowym musi być realna. Kryterium weryfikacji tej cechy jest skuteczność realizacji określonego prawa podmiotowego w konkretnym otoczeniu systemowym, w którym ono funkcjonuje. Wyznacznikami dopuszczalności ograniczeń prawa własności w rozumieniu art. 64 ust. 1 Konstytucji są normy wyrażone w jej art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3. Przepis art. 64 ust. 3 Konstytucji nie jest przy tym przepisem szczególnym w stosunku do jej art. 31 ust. 3 i przy badaniu dopuszczalności ograniczeń prawa własności normy wyrażone w tych dwóch przepisach stosuje się kumulatywnie. Ocena konstytucyjnej dopuszczalności ustawowego ograniczenia prawa własności musi więc uwzględniać wymagania przewidziane w art. 64 ust. 3, jak i opierać się na skonfrontowaniu danej regulacji z przesłankami konstruującymi ogólną zasadę proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 października 2016 r., sygn. SK 71/13, OTK ZU z 2016 r., seria A, poz. 81 i przytoczone tam wcześniejsze orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego).

Zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji, *własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności.*

Przepis ten określa przesłanki ograniczenia prawa własności. Nie odnosi się do innych praw majątkowych. Wyraża w sposób jednoznaczny i wyraźny konstytucyjną podstawę dla wprowadzania ograniczeń prawa własności. Zawarte są w nim przesłanki dopuszczalności ograniczenia własności o charakterze formalnym (dopuszczalność ograniczenia jedynie w drodze ustawy), jak i materialnym (zakaz naruszenia istoty prawa własności), które stanowią kryterium kontroli dokonanych przez prawodawcę ograniczeń. Zawarty w art. 64 ust. 3

ustawy zasadniczej zakaz naruszania istoty prawa własności ma charakter bezwzględny. Naruszenie istoty prawa majątkowego występuje wtedy, gdy wprowadzone ograniczenia dotyczą podstawowych uprawnień składających się na treść określonego prawa i uniemożliwiają realizację przez to prawo funkcji, którą ma ono pełnić w porządku prawnym, opartym na założeniach wskazanych w przepisach ustrojowych ustawy zasadniczej, lub w ogóle uniemożliwiają korzystanie z tego prawa (*vide* – wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 25 maja 1999 r., sygn. SK 9/98, OTK ZU nr 4/1999, poz. 78; 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, OTK ZU nr 1/2000, poz. 3; 11 maja 2010 r., sygn. SK 50/08, OTK ZU nr 4/A/2010, poz. 34; 5 maja 2011 r., sygn. P 110/08, OTK ZU nr 4/A/2011, poz. 31).

Przepis art. 31 ust. 3 Konstytucji formułuje kumulatywnie ujęte przesłanki dopuszczalności ograniczeń korzystania z konstytucyjnych praw i wolności. Są to: ustawowa forma ograniczenia; istnienie w państwie demokratycznym konieczności wprowadzenia ograniczenia; funkcjonalny związek ograniczenia z realizacją wartości w postaci bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, wolności i praw innych osób; zakaz naruszania istoty danego prawa lub wolności.

Ze sformułowanej w tym przepisie zasady proporcjonalności wyprowadza się trzy powiązane między sobą obowiązki prawodawcy: 1) przyjmowanie danej regulacji tylko wówczas, gdy jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest związana, 2) nakaz kształtowania danej regulacji w sposób zapewniający osiągnięcie zamierzonych skutków (celów), 3) zachowanie proporcji między efektami wprowadzonej regulacji a ciężarami, względnie niedogodnościami wynikającymi z niej dla obywateli (proporcjonalność *sensu stricto*). Naruszenie art. 31 ust. 3 Konstytucji może mieć miejsce tylko w sytuacji, w której można w pierwszej kolejności stwierdzić, że w ogóle doszło do ingerencji w gwarantowane w innych przepisach ustawy zasadniczej wolności lub prawa człowieka i obywatela [*vide* – wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia:

12 stycznia 1999 r., sygn. P 2/98, OTK ZU nr 1/1999, poz. 2; 25 lipca 2013 r., sygn. P 56/11, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 85; 25 maja 2016 r., sygn. Kp 2/15, OTK ZU z 2016 r., seria A, poz. 23).

Przepis art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji stanowi:

Art. 1. Każda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego. Powyższe postanowienia nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa państwa do stosowania takich ustaw, jakie uzna za konieczne do uregulowania sposobu korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczania podatków bądź innych należności lub kar pieniężnych.

Przepis ten zawiera trzy zasady. Pierwsza gwarantuje poszanowanie mienia. Druga dopuszcza możliwość pozbawienia mienia, ale pod pewnymi warunkami. Trzecia zasada stanowi, że państwa uprawnione są m.in. do uregulowania sposobu korzystania z mienia zgodnie z interesem powszechnym. Użyte w art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji pojęcie *mienie* ma znaczenie autonomiczne i nie ogranicza się do własności rzeczy. W rozumieniu tego przepisu za *mienie* mogą być uważane również niektóre inne prawa i korzyści majątkowe. Odnosi się to zarówno do istniejącego mienia, jak i do wartości majątkowych, w tym także wierzytelności i roszczeń, w związku z którymi dana osoba może twierdzić, że ma przynajmniej uprawnione oczekiwanie ich realizacji (*vide* – M. Nowicki, *Komentarz do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności*, [w:] *Wokół Konwencji Europejskiej. Komentarz do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*, wydanie VII, 2015 r., komentarz do art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Lex/el).

W niniejszej sprawie rozważyć należy kwestię formalną, związaną z dopuszczalnością merytorycznego rozpoznania pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny.

Trybunał na każdym etapie postępowania jest obowiązany do badania, czy nie zachodzi ujemna przesłanka wydania wyroku, skutkująca obligatoryjnym umorzeniem postępowania (*vide* – postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 6 lipca 2004 r., sygn. SK 47/03, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 74; 14 listopada 2007 r., sygn. SK 53/06, OTK ZU nr 10/A/2007, poz. 139; 10 listopada 2009 r., sygn. SK 45/08, OTK ZU nr 10/A/2009, poz. 155; 14 grudnia 2011 r., sygn. SK 29/09, OTK ZU nr 10/A/2011, poz. 130; 28 lutego 2012 r., sygn. SK 32/10, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 21; 18 czerwca 2013 r., sygn. SK 1/12, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 70; 28 października 2015 r., sygn. P 6/13, OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 161).

W tym kontekście zauważyć trzeba, że, zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, pytanie prawne powinno zawierać sformułowanie zarzutu niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą kwestionowanego aktu normatywnego oraz jego uzasadnienie, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Sformułowanie zarzutu w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym oznacza sprecyzowanie przez skarżącego krytyki, nadanie ściśle określonej formy słownej jego twierdzeniu, że norma niższego rzędu jest niezgodna z normą wyższego rzędu. Istotę zarzutu stanowi zindywidualizowanie relacji między poddanym kontroli aktem normatywnym a wzorcem wskazanym przez skarżącego. Indywidualizacja ta polega na uzasadnieniu twierdzenia, że konkretny akt normatywny jest niezgodny z tym wzorcem. Uzasadnienie zarzutu musi polegać na sformułowaniu takich argumentów, które przemawiają na rzecz niezgodności zachodzącej pomiędzy normami wynikającymi z kwestionowanych przepisów a normami zawartymi we wzorcach kontroli. Wymóg uzasadnienia

należy rozumieć jako nakaz odpowiedniego udowodnienia zarzutów w kontekście każdego wskazanego wzorca kontroli. W procedurze kontroli norm ciężar dowodu, że zaskarżony przepis jest niezgodny z Konstytucją, spoczywa – co do zasady – na podmiocie inicjującym kontrolę przed Trybunałem Konstytucyjnym. Obowiązkiem tegoż podmiotu jest wykazanie bezpośredniego i konkretnego naruszenia wzorców kontroli, przy czym nie może się to sprowadzać do przytoczenia treści odpowiedniego przepisu Konstytucji (*vide* – postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 25 października 1999 r., sygn. SK 22/98, OTK ZU nr 6/1999, poz. 122; 5 czerwca 2013 r., sygn. SK 25/12, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 68; 28 lipca 2014 r., sygn. Ts 73/11, OTK ZU nr 4/B/2014, poz. 293; 1 lutego 2017 r., sygn. SK 38/14, OTK ZU z 2017 r., seria A, poz. 2). *Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przytaczane w piśmie procesowym argumenty mogą być mniej lub bardziej przekonujące (...), lecz zawsze muszą być argumentami «nadającymi się» do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78).*

W niniejszej sprawie pytanie prawne nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 52 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, gdyż Sąd pytający nie uzasadnił podniesionych przez siebie zarzutów niezgodności kwestionowanej regulacji z art. 64 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji. Pytanie prawne nie zawiera szczegółowej i precyzyjnej argumentacji, która przemawiałaby za obaleniem domniemania konstytucyjności kwestionowanej regulacji.

W szczególności nie można w tym przedmiocie uznać za wystarczające przytoczenia w pytaniu prawnym treści przepisów wskazanych w jego *petitum* jako wzorce kontroli oraz odwołania się do fragmentów uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. P 20/09 (OTK ZU nr

2/A/2010, poz. 13), w których wskazana została treść określonych regulacji zawartych w Europejskich Regułach Więziennych oraz Wzorcowych Regułach Minimalnych Postępowania z Więźniami, dotyczących pracy więźniów i wynagradzania za tę pracę.

W pytaniu prawnym nie wykazano bowiem niezgodności kwestionowanego przepisu z Europejskimi Regułami Więziennymi i Wzorcowymi Regułami Minimalnego Postępowania z Więźniami oraz związku pomiędzy tym naruszeniem a zarzutami dotyczącymi niezgodności art. 125 § 1 k.k.w. z wzorcami z art. 64 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji. Pytanie prawne nie zawiera argumentacji, która uzasadniałaby tezę, iż zaskarżony przepis jest niezgodny z Europejskimi Regułami Więziennymi oraz Wzorcowymi Regułami Minimalnymi Postępowania z Więźniami dotyczącymi wynagradzania za pracę osób pozbawionych wolności, a przez to prowadzi do naruszenia wzorców kontroli wskazanych w *petitum* tegoż pytania.

Zauważyć przy tym trzeba, że Europejskie Reguły Więzienne i Wzorcowe Reguły Minimalne Postępowania z Więźniami należą do tzw. *soft law* i stanowią, podobnie jak inne rezolucje i zalecenia organizacji międzynarodowych, rodzaj apelu kierowanego, odpowiednio, do Państw Członkowskich Rady Europy i do państw będących członkami ONZ. Apelu, by państwa te, w swoich działaniach wewnętrznych, kierowały się wskazaniami zawartymi w tych aktach i odpowiednio modyfikowały swoje systemy prawne. Regulacje zawarte w Europejskich Regułach Więziennych i Wzorcowych Regułach Minimalnych Postępowania z Więźniami nie mają formalnoprawnej mocy wiążącej (*vide* – D. Gajdus, *Europejskie Reguły Więzienne*, [w:] *Standardy Prawne Rady Europy. Teksty i komentarze. Tom III. Prawo karne*, Warszawa 1997 r., str. 593, pod red. E. Zielińskiej). Europejskie Reguły Więzienne i Wzorcowe Reguły Minimalne Postępowania z Więźniami nie są więc aktami mieszczącymi się w katalogu

źródeł prawa, które mogą być powoływane jako wzorce kontroli w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Wskazać ponadto należy, że w powołanej w pytaniu prawnym sprawie o sygn. P 20/09 Trybunał Konstytucyjny badał konstytucyjność przepisu art. 123 § 2 k.k.w., w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 24 lipca 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 142, poz. 1380).

Przedmiotem kontroli był zatem przepis, który stanowił:

Art. 123. § 2. Wynagrodzenie przysługujące skazanemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustala się w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy. W wypadku przepracowania niepełnej miesięcznej normy czasu pracy lub niewykonania pełnej miesięcznej normy pracy wynagrodzenie wypłaca się proporcjonalnie do ilości czasu pracy lub wykonanej normy pracy. W razie zatrudnienia skazanego w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin zatrudnienia, biorąc za podstawę połowę minimalnego wynagrodzenia.

W wydanym w tej sprawie wyroku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 123 § 2 k.k.w. zdanie pierwsze, w zakresie, w jakim zawiera słowo „połowy”, jest niezgodny z art. 32 oraz z art. 65 ust. 4 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem orzeczenia w sprawie P 20/09 była zatem regulacja, która nie gwarantowała skazanemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustalenia przysługującego mu wynagrodzenia w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W związku z tym zauważyć trzeba, że zaskarżony w niniejszej sprawie przepis dotyczy potrąceń dokonywanych z przysługującego skazanemu

wynagrodzenia za pracę i związanej z tym kwestii wysokości wynagrodzenia za pracę przypadającego temu skazanemu. Jak wcześniej podniesiono, w aktualnie obowiązującym stanie prawnym w odniesieniu do skazanego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, który przepracował pełny miesięczny wymiaru czasu pracy lub wykonał pełną miesięczną normę pracy, ustawodawca zapewnił sposób wyliczenia przysługującego skazanemu wynagrodzenia za pracę gwarantujący uzyskanie co najmniej minimalnego wynagrodzenia (art. 123 § 2 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym od dnia 8 marca 2013 r.).

Nie można zatem przyjąć, iż argumentacja zawarta w uzasadnieniu omawianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego znajduje, niejako automatycznie, odpowiednie zastosowanie dla uzasadnienia zarzutów podniesionych w pytaniu prawnym w niniejszej sprawie. W pytaniu prawnym brak jest zaś w tym zakresie stosownej argumentacji.

Nie spełnia także nakazu odpowiedniego udowodnienia zarzutów, w kontekście określonych w *petitum* pytania prawnego wzorców kontroli, wskazanie w jego uzasadnieniu celów, na jakie, w świetle regulacji zawartych, odpowiednio, w przepisach art. 43 § 8 k.k.w. oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, przeznaczane są środki z Funduszu Pomocy i Funduszu Aktywizacji, oraz stwierdzenie, że zaskarżony przepis ogranicza prawo własności skazanych, gdyż *przeznaczanie ponad 1/3 części wynagrodzenia skazanego na fundusze celowe związane chociażby nawet z pomocą skazanym, poszkodowanym przez przestępstwo, czy też inne szczytne cele, powoduje deprecjację zatrudnienia w oczach skazanych jako formy resocjalizacji, zniechęca do jej podejmowania, jak również naruszając istotę prawa własności stwarza wrażenie nierównego traktowania w zatrudnieniu (od wynagrodzenia skazanego pobiera się przecież należności publicznoprawne na równi z osobami pracującymi w warunkach wolnościowych)* [uzasadnienie pytania prawnego, str. 5].

Z treści przytaczanego uzasadnienia zdaje się wynikać, iż, w ocenie Sądu pytającego, zaskarżony przepis prowadzić ma do nierównego traktowania osób pracujących, które są pozbawione wolności, oraz osób pracujących w warunkach wolnościowych. W pytaniu prawnym nie wskazano jednak jako wzorców kontroli przepisów art. 32 ust. 1 bądź art. 64 ust. 2 Konstytucji i nie uzasadniono zarzutów naruszenia któregoś z tych wzorców. Nie spełnia wymogu uzasadnienia zarzutu naruszenia zasady równej ochrony praw majątkowych jedynie cytowane stwierdzenie dotyczące pobierania należności publicznoprawnych *na równi* od wynagrodzenia za pracę skazanych oraz osób pracujących *w warunkach wolnościowych*. Przy zarzucie naruszenia konstytucyjnej zasady równości podmiot inicjujący postępowanie ma bowiem w szczególności obowiązek wykazania, jaka jest grupa podmiotów podobnych, i wyjaśnienia, na czym polega zróżnicowanie ich sytuacji prawnej przez zaskarżone unormowanie, oraz przedstawienia argumentów na poparcie tezy, że – w świetle norm, zasad i wartości konstytucyjnych – takie zróżnicowanie sytuacji prawnej jest nieusprawiedliwione (*vide* – postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2015 r., sygn. P 75/14, OTK ZU nr 6/A/2015, poz. 96). Wymogi takie odnoszą się także do zarzutu dotyczącego naruszenia wzorca z art. 64 ust. 2 Konstytucji, który to wzorzec jest szczegółowym odniesieniem ogólnej zasady równości do pewnych dziedzin życia społecznego.

Podnieść ponadto należy, że przytoczona przez Sąd pytający argumentacja, dotycząca korzystania ze środków Funduszu Pomocy i Funduszu Aktywizacji także przez osoby pozbawione wolności, które odmawiają wykonywania pracy zarobkowej, odnosi się do kwestionowania słuszności rozwiązań przyjętych w przepisach art. 43 § 8 pkt 2 k.k.w. i art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności, a precyzyjnie – braku w tych przepisach regulacji wyłączającej korzystanie z tych środków przez skazanych, którzy nie chcą wykonywać pracy zarobkowej.

Przepisy art. 43 § 8 pkt 2 k.k.w. i art. 8 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności nie są jednak przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie, a ponadto od odpowiedzi na pytanie dotyczące ich konstytucyjności nie zależy rozstrzygnięcie sprawy zawisłej przed Sądem pytającym (brak przesłanki funkcjonalnej pytania prawnego).

W pytaniu prawnym nie wykazano też, w jaki sposób kwestionowana regulacja naruszyła istotę prawa do wynagrodzenia, tj. ograniczyła podstawowe uprawnienia składające się na jego treść i uniemożliwiła realizację przez to prawo funkcji, którą ma ono pełnić w porządku prawnym, opartym na założeniach wskazanych w przepisach ustrojowych ustawy zasadniczej, bądź prowadziła w praktyce do uniemożliwienia korzystania z tegoż prawa.

Brak jest również w pytaniu prawnym uzasadnienia zarzutu nieproporcjonalności kwestionowanej regulacji. W tym zakresie w pytaniu prawnym w istocie ograniczono się do stwierdzenia, że kwestionowana regulacja nie spełnia przesłanek dopuszczających wprowadzone przez nią ograniczenie prawa skazanych do otrzymania i dysponowania należnym im wynagrodzeniem, o których to przesłankach mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Pytanie prawne nie zawiera zaś argumentacji uzasadniającej taką tezę. Nie można bowiem uznać za wystarczające uzasadnienie stwierdzenia, iż *interes publiczny* nie wymaga dokonywania z wynagrodzenia przysługującego skazanym potrąceń na Fundusz Pomocy i Fundusz Aktywizacji, gdyż środki przeznaczone na te fundusze pochodzą także z innych źródeł. W pytaniu prawnym nie przedstawiono dowodów na poparcie tej tezy.

W świetle przedstawionej argumentacji należy uznać, że w pytaniu prawnym nie wykazano, w jaki sposób kwestionowana regulacja naruszyła wzorce z art. art. 64 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji, zarzutów tych nie uzasadniono i nie powołano dowodów na ich poparcie. Pytanie prawne nie spełnia zatem przesłanek formalnych określonych w art. 52 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji

i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, co uzasadnia umorzenie postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Niezależnie od stanowiska w przedmiocie umorzenia postępowania zauważyć wypada, że w powoływanym w niniejszym stanowisku wyroku o sygn. P 20/09 Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż Konstytucja nie wymaga, aby minimalne wynagrodzenie za pracę zostało ustalone na jednakowym poziomie dla wszystkich pracowników. Osoby pozbawione wolności mają zaś konstytucyjne prawo do sprawiedliwego (godziwego) wynagrodzenia za świadczoną pracę oraz do minimalnego wynagrodzenia umożliwiającego zaspokojenie ich podstawowych potrzeb. Równocześnie jednak Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że *Konstytucja nie wyklucza wprowadzenia szczególnych rozwiązań dotyczących dysponowania wynagrodzeniem przez osoby skazane ani też obowiązkowych potrąceń na określone cele społeczne. Regulacje te muszą jednak służyć realizacji określonych wartości konstytucyjnych i nie mogą prowadzić do naruszenia zasady równości* (podkreśl. własne). Konstytucyjnie dopuszczalna jest zatem regulacja zawarta w art. 125 § 1 k.k.w., przewidująca potrącenie z wynagrodzenia przysługującego skazanemu za pracę określonych kwot na Fundusz Pomocy i Fundusz Aktywizacji, jeśli uwzględnić cele, na jakie przekazywane są środki z tych funduszy.

Niezależnie od powyższego wskazać trzeba, że, na podstawie z art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2017 r., poz. 204, dalej: ustawa zmieniająca), która wejdzie w życie z dniem 1 kwietnia 2017 r., przepisowi art. 125 § 1 k.k.w. nadano brzmienie:

Art. 125. § 1. Z wynagrodzenia za pracę przysługującego skazanemu potrąca się 7% na cele Funduszu określone w art. 43 § 8 oraz 45% na cele

Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy utworzonego na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. z 2014 r. poz. 1116 oraz z 2016 r. poz. 2260).

W stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 kwietnia 2017 r. nastąpi zatem zwiększenie wysokości potrąceń z wynagrodzenia za pracę przysługującego osobom pozbawionym wolności na cele Funduszu Aktywizacji (z dotychczasowych 20% do 45 %) oraz obniżenie kwoty potrąceń na Fundusz Pomocy (z 10% do 7 %).

Środki finansowe uzyskane dzięki wskazanej zmianie brzmienia przepisu art. 125 § 1 k.k.w. mają zostać przeznaczone *na zwiększenie pokrycia części kosztów zatrudnienia skazanych, ponoszonych przez przedsiębiorców w postaci wypłaty ryczałtu (...), co bezpośrednio wpłynie na atrakcyjność zatrudnienia osób pozbawionych wolności oraz budowę infrastruktury produkcyjnej na terenie jednostek penitencjarnych* (uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy, nr druku 887, Sejm VIII kadencji). Wprowadzona zmiana ma na celu m.in. uzyskanie większych środków finansowych na przedsięwzięcia służące wzrostowi zatrudnienia skazanych. Dostępność pracy dla osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych ma istotne znaczenie, przede wszystkim z perspektywy osiągnięcia celu w postaci resocjalizacji tych osób oraz eliminowania zjawiska tzw. recydywy penitencjarnej. Praca stanowi istotny element odbywania kary pozbawienia wolności, ponieważ wpływa pozytywnie na skazanych, umożliwiając ich resocjalizację poprzez rozwój umiejętności zawodowych i stworzenie możliwości zarobkowania.

Wprowadzona ustawą zmieniającą nowelizacja przepisu art. 125 § 1 k.k.w. nie ma wpływu na dopuszczalność rozpoznania niniejszej sprawy przez Trybunał Konstytucyjny.

W związku z powyższym, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Roberto Herrand
Zastępca Prokuratora Generalnego